

Laboratorienytt

Nr 4, Maj 2016

Innehåll:

2-5 **Klinisk Mikrobiologi**

- Ny metod för påvisande av intestinala protozoer
- Nytt transportmedium för odlingsdiagnostik av *Helicobacter pylori*
- Omläggning av rutiner för faeces diagnostik
- Veckostatistik vecka 25-35 samt förkortad telefontid (07.30-16.00)

6 **Klinisk Genetik**

- Öppettider midsommar

7 **Klinisk Immunologi- och Transfusionsmedicin**

- Ny analys på Blodcentralen

Ny metod för påvisande av intestinala protozoer

Från och med mitten av maj 2016 kommer vi att kunna analysera vissa parasiter i avföringsprov med hjälp av **PCR**.

Diarrésjukdomar orsakade av parasiter såsom maskar och protozoer (till exempel *Giardia* och *Entamoeba*), är vanligt förekommande världen över, framförallt i tropiska och subtropiska områden. I de nordiska länderna ses färre parasitinfektioner men till exempel springmask-, spolmask- *Cryptosporidie*- och *Giardia*infektioner förekommer av och till inhemskt.

Maskinfektion bör misstänkas vid eosinofili, höga IgE-nivåer, nylig resa i tropikerna eller i subtropiska områden, adoption eller immigration från utomeuropeiskt land, men bör även övervägas vid diarré hos immunkomprometterade individer och vid kvarstående besvär trots tidigare negativ parasit-PCR.

Prov för Parasit-PCR tas helst som ett **rör utan tillsats**. Analysen påvisar förekomst av DNA från *Giardia intestinalis* (även kallad *G.lamblia* och *G.duodenalis*), samt *Cryptosporidie*arterna *C.parvum* och *C.hominis* och *Entamoeba histolytica*. Om endast PCR för dessa agens önskas utförd, till exempel som första steg i utredning av misstänkt inhemsk smitta kan ”Parasit-PCR” skrivas på remissen.

Enstaka fall där andra *Cryptosporidie*-arter än de som omfattas av vår PCR identifieras årligen i Sverige. Vid riktad frågeställning om *Cryptosporidier* bör därför *Cryptosporidiefärgning* utföras (kryssa för *Cryptosporidier*utan på remissen, tag SAF-rör enligt nedan). Denna färgning medger även diagnostik av *Cyclospora* och *Isospora*.

För påvisande av Cystor och maskägg med **mikroskopi** gäller som tidigare att 2-3 rör med tillsats av **SAF** (sodium acetat formalin) bör tas för en undersökning som också omfattar maskinfektioner. Tag 1-2 skedar faeces till provrören (i förekommande fall från slemmiga eller blodiga partier). Skaka SAF-rören så en emulsion bildas.

Diagnostik av springmask utförs dock som tidigare på tejpprov – se provtagningsanvisningarna.

Nytt transportmedium för odlingsdiagnostik av *Helicobacter pylori*

GESA-medium är en provtagningsampull med agar som används för transport till laboratoriet när biopsi tagits från magslemhinnan för påvisande av *Helicobacter pylori*.

Låt ampullen bli rumstempererad. Tryck med en steril nål ned biopsin 0,5-1 cm under ytan i ampullen och stäng korken genast. Det är viktigt med snabb transport till laboratoriet.

GESA kan hämtas eller beställas från Kliniskt mikrobiologiska laboratoriet, NUS.

Före provtagning bör ampullerna förvaras mörkt i kyl (2-8°C).

OMLÄGGNING AV RUTINER FÖR FAECES DIAGNOSTIK

PCR baserad diagnostik anses känsligare jämförd med konventionell odling på agarplattor, av den anledningen övergår laboratoriet till PCR baserad diagnostik av Campylobacter, Salmonella, Shigella och EHEC (CSSE).

Detta medför att i laboratoriets remissvar framgår att **DNA** ”påvisat” alternativt ”ej påvisat” av ovan nämnda mikroorganismer.

Exempelvis: Campylobacter spp. DNA: EJ PÅVISAT

Campylobacter spp. DNA: PÅVISAT

Mikroorganismer med påvisad DNA, då utföres konventionell odling i syfte att verifiera DNA fyndet.

Diagnostik av Yersinia påvisas som tidigare med konventionell odling. Remissvar för Yersinia enterocolitica besvaras: ”Ingen växt av Yersinia” alternativt ”Växt av Yersinia enterocolitica”.

För övriga faecespatogener skall detta anges på remissen.

NOTERA: Provtagning faeces – patogena tarmbakterier – ändrade rutiner:

Se provtagningsanvisningar – Faeces.

För faecesodling: 2 Copan pinnar med faecesinneåll (mot tidigare 1 provtagningspinne)

Tor Monsen
Överläkare
Metodansvarig
Mikrobiologiskt laboratorium,
Norrlands Universitetssjukhus
090-785 12 26

Veckostatistik vecka 25-35

Den veckostatistik som publiceras på hemsidan kommer att ta semester under veckorna 25-35. Veckorapporterna återupptas vecka 36.

Vid eventuella utbrott av smittämnen kommer detta att kommuniceras ut via veckorapport som vanligt.

Under samma period (veckorna 25-35) kommer sekretariatet på klinisk mikrobiologi, som nås via 090-785 11 25, att vara öppet 07.30-16.00 med lunch 11.30-12.30 (brevlåda).

PROVER TILL KLINISK GENETIK

Midsommarhelgen 2016

Öppettider

Måndag – fredag 08.00-16.00

Dag före röd dag stänger vi klockan 15.00. Detta gäller även dag för midsommarafon, julafton samt nyårsafton.

OBS!

Hematologiska prover som inkommer till labb fredag eller dag före röd dag eller -afton innebär helgarbete och debiteras extra

Midsommar

Typ av analys/prov	Senaste ankomstdatum/tid till labb
Hematologiska prover	22/6 före kl. 15.00
Kromosomanalys amnion	Fm den 23/6
Kromosomanalys CVS	Fm den 22/6
QF-PCR fosterdiagnostik	Fm den 22/6

KOM IHÅG ATT FÖRANMÄLA PROVET
090-785 28 00 (tonval)

Ny analys på Blodcentralen

Transfusionsmedicin har börjat analysera trombocytfunktion med impedansaggregometri. Analysen vänder sig i första hand till dem som idag beställer tromboelastometri. Den nya analysen gör det möjligt att påvisa trombocythämning orsakad av läkemedel vilket ofta ej kan detekteras med ROTEM. Analysen kan begäras till exempel inför kirurgi eller ställningstagande till trombocyttransfusion.

Analysen finns tillgänglig dygnet runt. Provet bör ha ankommit till laboratoriet inom 30 minuter efter provtagning och **får ej skickas i rörpost**. Använd 2,7 ml natriumcitratrör (ljusblå kork) samt pappersremiss som finns på blanketthotellet. Resultat skickas på papper men planeras till hösten även visas i SecureViewer på anslutna operations/IVA-avdelningar.